

Magne Lindholm:

Skoletapertid

Klassekampen "I dag" 30.04.2005

Snart er våren på det vakreste, og skolen klar for sannhetens øyeblikk. Når løvet spretter er det ikke lenger mulig å skjule at skolens viktigste oppgave ikke er å spre kunnskap. I ly av alle ritualene som omhyller lærdomsoverføringa utføres et langt viktigere oppdrag: Skolen skal innføre ulikheten i elevenes liv. Samtidig skal de frasorterte innprentes at det er deres egen skyld at de blir fratatt framtidsmulighetene. Det som kalles dumhet, og troen på at dumheten er en personlig egenskap, er skolens viktigste produkt. En skole uten tapere er uten kraft. Den gjør ingen forskjell.

Kunnskap kommer og går, men den sorteringa skolen foretar varer livet ut. Den følger klare sosiale skillelinjer. Drysser du statistikken over karakterer i Osloskolen ut over et kart framkaller du ikke kvalitetsskiller, men den gamle grensa mellom øst- og vestkanten. Den sikreste bakgrunnsvariabelen som forklarer eksamensresultater i skolen er ikke intelligens, men foreldrenes utdanning. Slik gir skolen den øvre delen av middelklassen, byråkratiets bærende sjikt, en mulighet til å eliminere de annerledes tenkende. De som ikke har den rette danning.

De fleste pedagoger er liberale mennesker, og for å slippe å innse hva de driver med har de fylt skolen med klam tåketale. Dobbeltkommunikasjonen gjør det ubehagelig å oppholde seg i skolen i lengre tid. Men det hjelper lite å slutte som lærer. Siden alle har opplevd hvordan skolen bruker makt og forkler den som kunnskap, preger reaksjonene hele det offentlige rom. Det spesielle med vår tid er at også skoletaperne har fått penger, og de er det mange som vil ha tak i. Mediene tilbyr annonsørene et sugerør ned i skoletaperens lommebøker. Det gjelder å unngå rusk i røret. Resultatet er tydeligst i TV, vårt største medium. Som setter standarden for moderne journalistikk.

I tillegg til en nesten anstendig lønn, er dagens skoletapere utstyrt med infrarøde strålevåpen. Fjernkontrollen har den eventyrlige egenskapen at den kan fjerne mennesker med et tastetrykk. Skoletaperen glemmer aldri hvem som sorterte ham ut. Derfor zapper han alt som kan minne om lærerpreik vekk fra skjermen i sin dyrebare, frie tid.

Få ting preger medietutviklinga mer enn skoletaperens hevner. Taperstempelet er uopprettelig, og derfor er det kunnskapen som rammes. Slik blir folkeopplysningsidealet utradert fra de brede mediene. Den opplyste allmennheten vannes ut, og demokratiets fundament forvitrer. Det første grønne bladene kan fortelle at spiralen skal dreie enda en runde. Mai står for døra, og sorteringa kan begynne.